

L'associacionisme juvenil català en defensa d'uns salaris i un treball dignes

46a Assemblea General Ordinària – 3 de febrer de 2024

Afirmar que resoldre la precarietat vital que pateix el jovent del nostre país és una urgència social que interpela al conjunt de la nostra societat és ja una obvietat. Actualment, tot i l'impacte positiu en la disminució de la temporalitat que va tenir la Reforma Laboral de 2022, les joves continuem monopolitzant els contractes temporals i a temps parcial i, alhora, som la franja d'edat amb els sous més baixos (la mitjana salarial dels menors de 25 anys es troba en els 1101,5€ en dotze pagues, en comparació a la mitjana salarial d'edats ascendents que es troba en els 1676,97€). Si a aquesta situació laboral li sumem l'actual situació immobiliària, que impossibilita accedir a un habitatge digne, i els preus dels subministraments bàsics i de la vida, ens trobem amb que la joventut treballadora catalana té impossibilitada l'emancipació en unes condicions dignes.

Tot i que la precarietat és un fenomen multicausal, els salaris continuen jugant un paper molt important en la seva conformació. És per això que mesures destinades a millorar el nivell adquisitiu de les rendes més baixes, com són les pujades del Salari Mínim Interprofessional, són positives per sectors vulnerables com som les persones joves, les migrades i les dones. L'anunci d'una pujada de l'SMI en un 5% durant 2024, arribant als 1134€ en catorze pagues, en un país en què fa no més de set anys es trobava en els 707€ és una molt bona notícia, ja que finalment es compleixen les recomanacions europees que dictaminen que l'SMI ha de correspondre al 60% de la mitjana salarial de l'Estat Espanyol.

Malgrat això, l'actual situació de crisi de preus fa perillar l'impacte positiu d'aquesta pujada salarial. Tot i que vam tancar el darrer any 2023 amb l'IPC al 3,1%, dos punts més baix que l'any 2022, l'encariment del cost de vida continua perjudicant a les famílies i a la joventut treballadora del nostre país. Hem aconseguit controlar aquesta pujada gràcies al control dels preus de l'energia, però la cistella de la compra ha continuat pujant en un 11,6% i afectant, principalment, a productes bàsics com la carn, la llet i l'arròs. La crítica situació immobiliària, amb uns preus del lloguer desorbitats, també afecten al nivell adquisitiu real de les persones treballadores: els catalans destinem de mitjana un 53% del nostre sou al lloguer, davant de la recomanació europea del 30%. Els joves catalans, en canvi, hem de destinar el 100% del nostre sou al lloguer si volem viure sols.

També hem d'analitzar amb cura l'impacte que tenen els contractes a temps parcials entre aquests sectors. La parcialitat involuntària i no desitjada entre el jovent se situa en un 35,9%, fet que afecta al nostre nivell adquisitiu. Si els salaris per les persones joves són, en general, baixos; si no arribem a treballar les quaranta hores aquest acaba reduint-se molt més. És per això que el sou mitjà de les joves menors de 25 anys, amb sort, arriba al Salari Mínim. Aquesta situació provoca que molta gent jove hagi d'acceptar hores complementàries abusives per poder arribar a final de mes. Treballar a temps parcial no hauria de ser sinònim de ser precari, mostra són altres països europeus en què les estudiants escullen voluntàriament treballar a temps parcial per compaginar amb els estudis i, alhora, els permet poder emancipar-se i desenvolupar els seus projectes vitals.

No podem responsabilitzar, exclusivament, de la precarietat que patim a les empreses privades, ja que en ella també té una responsabilitat important l'Administració Pública que, per una banda, s'aprofita de la temporalitat del personal interí i laboral i, per l'altra, acaba subcontractant serveis essencials com la neteja, les cures, la seguretat o els serveis de càterring a empreses que ofereixen condicions laborals precàries a la seves treballadores, en general joves i dones. El compromís que juguen les institucions i administracions públiques hauria de ser el d'oferir condicions laborals i salarials dignes per a les seves treballadores.

Per pal·liar aquesta situació d'inflació, la negociació col·lectiva ha tancat acords de revisió i augments salarials que acaben significant una pujada salarial del 10% d'aquí a 2025. Tot i això, aquest acord, recollit l'Acord per a l'Ocupació i la Negociació Col·lectiva (AONC) no és normativament vinculant i les empreses no estan obligades a aplicar els increments salarials, tot i que es puguin comprometre a aplicar-lo en la renovació de cada conveni col·lectiu en els propers anys. 2023 s'ha vist caracteritzat per la negociació de 72 convenis que han afectat a més de 600.000 persones treballadores. Aquest bon camí de la negociació col·lectiva sectorial no pot amagar que encara resten molts convenis sense pactar un increment, fonamentalment pel bloqueig patronal de la negociació, i per l'absència d'una patronal amb qui negociar el conveni.

Segons les dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu del mes de novembre, l'increment mitjà de l'any passat de tots els convenis d'afectació a Catalunya

que tenien pactat un increment salarial l'any 2023, ha estat del 3,37%, que suposa un 0,17% més que l'IPO interanual de desembre. Es la millor dada d'increment salarial des de l'any 2008 i inverteix la tendència dels dos anys anteriors, on l'increment havia quedat per sota de l'IPC interanual de desembre. Per assolir aquests

resultats, una de cada tres persones van haver de convocar una vaga i, per tant, ha hagut d'haver lluita i conflicte per negociar el seu conveni col·lectiu. És important continuar avançant en aquest camí per assolir i consolidar les diferents pujades salarials necessàries, evitant que la patronal es despenyi dels acords, i fer-les arribar a aquells sectors on manca de representació sindical.

Això és mostra de com la qüestió salarial continua sent un eix de tensió en el conflicte de classes, en un context en què la patronal busca abaratir els costos de producció mitjançant l'abaratiment del treball humà. Aquest abaratiment acaba profunditzant les diferències socials dins de la mateixa classe treballadora, empobrint-nos i deixant-nos sense marge de maniobra per viure vides dignes sota un sistema que, poc a poc, intensifica la segregació de classe mitjançant l'encariment del cost de vida i existència.

En un context com l'actual, en què aquesta desigualtat de classe es fa cada cop més present, és més important que mai que des de l'associacionisme juvenil disputem el control per l'hegemonia en tots els nostres espais, davant de discursos populistes que busquen responsabilitzar-nos i proposar-nos mesures individuals als nostres problemes. Aquests discursos, recollits per l'ultra-dreta, no només situen l'origen del problema en "l'altre", alimentant els discursos d'odi contra les minories; sinó també que ens responsabilitzen individualment dels nostres problemes: si no podem pagar el lloguer, és perquè el nostre sou se'n va a pagar el Netflix, perquè no hem estalviat suficient o perquè ens agrada massa sortir de festa. A aquest problema, també, proposen una solució: emprèn i defensa un model fiscal molt més laxe i flexible, amb menys impostos.

El discurs de com el sistema impositiu actual és un robatori, per una banda, ignora la funció social dels impostos com a font de recursos pels serveis públics com és el cas de l'educació, la salut i el transport. Alhora, en molts casos, acaba barrejant els impostos amb retencions lligats a drets dels treballadors, com les vacances, la baixa, la formació o la jubilació. És un discurs perillós que amaga, conscientment, que el principal robatori que pateix la classe treballadora es dona dins del centre de treball quan és l'empresari qui té la possibilitat d'escollir, arbitràriament, quin és el preu del seu treball i se n'apropia il·legítimament a través de la plusvàlua.

És per tot això que des del Consell Nacional de la Joventut de Catalunya ens comprometem a:

- Fer arribar a tots els nostres espais de participació, negociació i intervenció les propostes per millorar les condicions de vida de la joventut treballadora i la necessitat de millores salarials.

- Donar suport a les propostes de controls de preus i regulació de subministraments bàsics i de primera necessitat.
- Donar suport a les diferents mobilitzacions de la classe treballadora organitzada per millores salarials i condicions laborals.
- Assumir el paper cabdal del treball digne com a factor de millora de les nostres condicions de vida.
- Defensar un Salari Mínim de referència català que es comporti com el mínim per la negociació de convenis col·lectius
- Denunciar totes aquelles pràctiques que des dels Governos i les empreses, precaritzen les vides de la joventut treballadora.
- Denunciar els discursos populistes i ultra-individualistes que situen les sortides individuals a la precarietat sistèmica.

Resolució presentada per Acció Jove - Joves de CCOO Catalunya, Avalot - Joves de la UGT de Catalunya, Espai Jove de la Intersindical-Eina

